

Slovesnosti ob dnevu JLA

Letošnje proslavljanje dneva JLA v mestu Ljubljana, v ljubljanski garniziji JLA in v enotah teritorialne obrambe poteka v znamenju političnih manifestacij, kulturnih in športnih ter drugih dejavnosti.

Veliko pozornost organizatorji letošnjih prireditev posvečajo predvsem razgovorom predstavnikov JLA in mladine, delavcev v organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih o vlogi tovariša Tita v razvoju naše revolucije, NOB in oboroženih sil, o konceptu splošno ljudskega odpora, pomenu družbene samozaščite in varnosti.

Te dni so množično obiskovani muzeji, spomeniki, kraji in objekti, ki so povezani z dogodki iz narodnoosvobodilnega boja. Vrstijo se sprejemi, tako v Domu JLA, kjer se srečujejo narodni heroji, nekdanji borci, upokojeni generali, pionirji in drugi. Oživel so športna igrišča, ki so postala znova pomembna oblika zbliževanja mladih v vojaških uniformah in mladih iz krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in šol. Športna srečanja ob koncu leta v počastitev dneva JLA predstavljajo le krono podobnih srečanj, ki jih imajo mladi skozi vse leto. Podobno velja seveda tudi za kulturna srečanja in druge manifestacije, ki jih v teh dneh v Ljubljani, kakor tudi drugod po Sloveniji in Jugoslaviji resnično ne manjka.

Dom Jožeta Klanjška-Vasje

Osrednja proslava v občini Ljubljana-Center je bila 20. decembra v domu učencev v gospodarstvu na Kersnikovi 4, ob njegovem poimenovanju po narodnem heroju Jožetu Klanjšku-Vasji. O njegovem liku je zbranim – odboru 14. divizije, borcem, družbenopolitičnim delavcem, pedagoškim delavcem, učencem in drugim – spregovoril narodni heroj Janez Učakar. Orisal je revolucionarno pot heroja Vasje, ki je svetel vzor

mladi generaciji. Jože Klanjšek-Vasja je bil že pred vojno vključen v napredna gibanja, takoj po okupaciji pa se je vključil v delo Osvobodilne fronte in sodeloval v več oboroženih akcijah v Ljubljani. V partizane je odšel leta 1941, januarja 1942 je postal kandidat, marca pa že član Komunistične partije. Legendarno 14. divizijo je vodil na njenem pohodu na Štajersko, kasneje pa je bil namestnik komandanta IX. korpusa. Po vojni je opravljal odgovorne naloge v vojski in kasneje v gospodarstvu, vseskozi pa je bil aktiven družbe-

nopolitični delavec. Odločitev, da bo nosil dom njegovo ime, je spodbudilo tudi to, da je bil heroj Vasja krajan KS Ajdovščina.

V kulturnem programu so nastopili učenci slovenskega in srbohrvaškega oddelka osnovne šole Prežihov Voranc, učenci doma in mladinci iz KS Ajdovščina, kot tudi operni pevec Rajko Koritnik. Na slovesnosti so podelili odlikovanja in priznanja krajanom.

Svečan pregled enot

22. decembra je v svečanem pregledu enot v vojašnici 4. julij sodelovala tudi naša teritorialna enota, prisostvovali pa so tudi predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij naše občine. Zbranim je spregovoril Vojko Novak, predsednik OK SZDL.

Sledil je kulturno zabavni program v domu tehniških šol, ki so ga pripravili vojaki in učenci gimnazije pedagoške smeri.

V omenjeni vojašnici so si mladinci in pionirji ogledali razstavo orožja in vojaške opreme, sprejel jih je tudi komandant enote.

Obiski spomenikov revolucije

Vojaki in mladinci so obiskali spomenike narodnoosvobodilne vojne, ob katerih so jim spregovorili borci. Tako jim je ob grobnici narodnih herojev govoril Vladimir Šenk, ob Gramozni jami pa Stane Komar.

Polaganja venca h grobnici narodnih herojev 22. decembra so se udeležili tudi občani KS Ajdovščina in predstavniki delovnih kolektivov Skupščine SRS, Izvršnega sveta SRS, CK ZKS, Dela, Uprave javne varnosti, Ljubljanske banke, Iskre, Gimnazije Ivan Cankar in Osnovne šole Majde Vrhovnik, kot tudi predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij občine.

Ob njihovem prazniku je OK ZSMS podelila priznanje osnovnim organizacijam ZSMS vojašnice 4. julij za zgledno sodelovanje.

V počastitev tega praznika so se zvrstila mnoga športna tekmovanja – o njih poročamo na športni strani.

Vladimir Jerman
Foto: Miloš Švabić

Srečanja vojakov z delavci

Vojaki so obiskali tudi nekatere naše delovne kolektive, kjer so se po ogledu proizvodnih prostorov pogovarjali z delavci.

V nekaterih OZD so pripravili razstave fotografij, proslave pa so imeli skoraj v vseh kolektivih.

Knjige za najboljše spise

Učenci osnovnih šol so pisali spise o JLA, najboljše bodo nagradili s knjigami.

Dan JLA so po vrtcih, osnovnih in srednjih šolah obeležili še z mnogimi prireditvami, pri čemer so tesno sodelovali s krajevnimi skupnostmi in predvsem z ZRVS.

Proslave v KS, športna tekmovanja

Proslavljanju dneva naše armade so se pridružile tudi vse KS.

O narodnem heroju Jožetu Klanjšku – Vasji je govoril narodni heroj Janez Učakar.

Ugledni gostje na slovesnosti v Domu Jožeta Klanjška – Vasje.

Znanje – produktivnost

«Na idejnopolitičnem področju so se po X. kongresu, po mojem mnenju, stvari precej dobro premaknile naprej. Veste, kako je bilo. Na primer na univerzah, pa tudi v srednjih šolah so proučevanju marksizma posvečali zelo malo pozornosti. Na univerzah so temu namenili komaj dve uri tedensko. Zdaj se je položaj glede tega v vseh naših izobraževalnih zavodih, v visokih in srednjih šolah zelo popravil. Tega se lotevajo veliko bolj resno in uspehi so dokaj dobri, ker se mladi ljudje bolj seznanjajo z marksizmom. Socializma ne moremo graditi samo z ljudmi, ki so zdaj v letih, čeprav ti ljudje poznajo marksizem. Tako ne bi mogli imeti dobre perspektive.

Zato moramo hkrati z graditvijo socializma graditi tudi socialistično, marksistično izobražene ljudi, ki bodo lahko nosilci nadaljnje graditve socialistične Jugoslavije.»

TITO
(Govor političnemu aktivu
Jesenj 13. 9. 1974)

Temeljna sestavina dela mladinske organizacije je skrb za idejnopolitično rast in marksistično osveščenost mlade generacije. Zato je idejnopolitično izobraževanje, usposabljanje in osveščanje mladih, bistveni del aktivnosti vseh organizacij in organov ZSMS in vseh družbenih organizacij in društev, ki vključujejo mladino. V ta namen je komisija za idejnopolitično delo pri predsedstvu OK ZSMS Ljubljana-Center pristopila k sestavi programa.

Prvi del programa zajema teme

za usposabljanje v osnovnih organizacijah ZSMS in osnovnih oblikah organiziranja družbenih organizacij in društev, ki vključujejo mladino. Program je kombinacija osnovnih, politično mobilizacijskih tem. Poleg predvidenih tem za usposabljanje v OO ZSMS je izredno pomembno, da organizacija vzpodbuja, pomaga in preverja samoizobraževanje svojih članov. Poglejmo nekaj tem, ki so predvidene v prvem delu programa: zgodovinski razvoj mladinske organizacije in njena sedanja vlo-

ga, vloga organiziranih socialističnih sil v razvoju samoupravljanja, karakteristike jugoslovanske socialistične revolucije, družbena samozaščita in ljudska obramba, družbeno bistvo delegatskih odnosov in delegatskih razmerij, politika neuvrčenosti in mednarodni odnosi in druge. Drugi del programa zajema teme za usposabljanje, ki ga organizira OK ZSMS Ljubljana-Center. Program je kombinacija teoretičnih, poglobljenih in aktualnih tem, s posebnim poudarkom na najbolj aktualnih problemih izgradnje samoupravne socialistične družbe. V ta del programa se vključujejo predvsem vodstva OO ZSMS. Našejmo nekaj tem tega dela programa, ki je sestavljen ob pomoči in sodelovanju DU Boris Kidrič: nastanek in razvoj marksistične misli, vloga subjektivnih sil, uveljavljanje samoupravljanja v vzgoji in izobraževanju, ekonomski sistem SFRJ, pridobivanje dohodka in odnosi v delitvi in razporejanju

dohodka, samoupravne interesne skupnosti in svobodna menjava dela, informiranje – temeljni pogoj delegatskega sistema, krajevna skupnost v luči Ustave in Zakona o združenem delu in druge.

Program idejnopolitičnega usposabljanja se, lahko rečemo, v glavnem uresničuje. Še posebej so uspešne mladinske enotedenske politične šole, ki jih organizira občinska konferenca. Žal pa prvi del programa ni v vseh sredinah zaživel, čeprav so nekatere osnovne organizacije ZSMS same organizirale enotedenske šole. Taki primeri so vse preredki in če vemo da v vseh šolah še niso ustanovljeni marksistični krožki, lahko ugotovimo, da bo treba na tem področju še veliko storiti.

Pravzaprav pa smo hoteli v tem članku povedati, da se je 10. decembra končala zadnja mladinska politična šola v tem letu, deseta po vrsti. Obiskovalo jo je 31 slušatelj, mladinskih aktivistov iz delovnih organizacij. Vsi so na zaključni slovesnosti prejeli diplomu, kot priznanje za uspešno šolanje in še bolj, kot vzpodbudo za še večje aktivistično delo v svojih sredinah.

Nekaj misli:

RAJKA POGAČAR, osnovna organizacija ZSMS Zavod SRS za šolstvo (STV), predsednik sveta 10. mladinske politične šole: »Menim, da je politična šola dobra oblika idejnopolitičnega usposabljanja mladih. Zakaj? Preprosto zato, ker so teme izbrane tako, da mlademu človeku dajo osnovna in dopolnilna znanja o družbenopolitični in ekonomski ureditvi naše družbe. Tudi zato, ker človeka vzpodbujajo k razmišljanju, samoizobraževanju in ga motivirajo za požrtvovalno delo v svoji osnovni organizaciji. Svet šole se je sestajal vsak večer in sprotno reševal probleme, ki so se pojavili čez dan. Tovarištvo je bilo ena največjih vrednot naše šole. Čeprav se v začetku nismo poznali, smo hitro vzpostavili pristne stike med seboj in ob zaključku nam je težko, ko odhajamo spet vsak na svojo stran. Toda še se bomo videli na srečanjih osnovnih organizacij – vsaj – tako smo se dogovorili.«

MARTA HVALA, PTT, član predsedstva OO ZSMS TOZD Telegraf: »Čimprej se mlad človek vključi v delo mladinske organiza-

Komisija za odlikovanja in priznanja OF pri občinski konferenci SZDL je na podlagi razpisa žirij za podeljevanje priznanj OF pri republiški konferenci SZDL Slovenije in mestni konferenci SZDL Ljubljane sprejela stališča o podeljevanju priznanj OF v letu 1978 v občini in tudi sklep o tem, da stališča javno objavi.

V občini Ljubljana-Center bo podeljenih 16 srebrnih priznanj OF, za zlato priznanje OF pa bo iz občine predlagan en kandidat. Priznanja OF so namenjena posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosegom trajnejšega pomena na področju razvoja naše samoupravne socialistične družbe in pri krepitvi Socialistične zveze, kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil.

PRIZNANJA OF V LETU 1978

Predlagatelji priznanj OF so družbenopolitične in družbene organizacije, društva in samoupravni organi v občini, v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in krajevnih skupnostih ter delovni ljudje in občani.

Predlogi morajo biti obrazloženi in utemeljeni. Predlagatelji morajo predloge poslati do 10. januarja 1978 občinski konferenci SZDL Ljubljana-Center, Ljubljana, Prešernova 26.

Občinska konferenca SZDL oziroma njeno predsedstvo bo predloge obravnavala in določila dan podelitve.

V letu 1978 bodo podeljena tudi bronasta priznanja OF in sicer v vsaki krajevni skupnosti po deset. Postopek za podelitev je enak kot za srebrna priznanja OF, le da o vsem odločajo družbenopolitični in samoupravni dejavniki v krajevni skupnosti.

Solidarnost naših občanov

Vsak narod, ki se bori za svojo svobodo, je vesel spoznanja, da resnica o njem prodira v svet, da za svoj boj dobiva podporo na prednjih svobodoljubnih sil, moralno in materialno. Res je najbolj očitno dejanje osvoboditve takrat, ko zadnji tuji vojak zapusti ozemlje njemu tuje države, toda posledice agresije (zlasti v gospodarstvu) še dolgo ni mogoče odpraviti.

Vse to so v zadnji svetovni vojni občutili tudi naši narodi in narodnosti, zato je tembolj razumljiva vsestranska podpora naših delovnih ljudi in občanov narodnoosvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije.

Pionirskemu, ki je trajal od 12. do 19. decembra, sledi splošni teden solidarnosti od 19. do 25. decembra. Kot smo zvedeli na koordinacijskem odboru za pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije, ki deluje pri OK SZDL, so se naši delovni ljudje in občani polno vključili v akcijo. Pionirji iz naše občine so se dogovorili, da bodo

poslali šolske torbice vrstnikom v Mozambiku, Namibiji in Angoli. Z denarjem, ki so ga zbrali, so zanje kupili 250 torbic, to je enkrat več kot so pričakovali. Ob tem velja omeniti, da so delovni ljudje Iskra Commercea ponudili, da bi prepekljali torbice do Reke na njihove stroške, ker pa je bila to republiška akcija, njihove pobude niso mogli sprejeti. Vsekakor pa tudi ta primer govori o visoki solidarnosti zavesti naših ljudi. V vzgojno-varstvenih zavodih, osnovnih in drugih šolah je bila vrsta predavanj o tej tematiki, vključili pa so se tudi v prodajo priložnostnih nalepk in novoletnih voščilnic, katerih izkupiček je namenjen za solidarnost. K zbiranju pomoči so se pridružile tudi organizacije združenega dela in krajevnih skupnosti.

Naj še omenimo, da so govorniki to problematiko povezali s tradicijami narodnoosvobodilnega boja in poudarili, da je solidarnostna akcija le dokaz več naše dosledne neuvrščene politike na mednarodnem prizorišču.

V. J.

cije, več znanja in spoznanj bo pridobil za svoje delo. Prav to je namen in uspel poskus mladinske politične šole, kot ene od oblik idejnopolitičnega usposabljanja mladih. Zadovoljna sem z izбором tem, vendar moram povedati, da vsi predavatelji niso enako zagazani in koristno prenesli svoja znanja nam, mladim. Mladinska politična šola mi pomeni neprecenljiv vir za nadaljnje delo v svoji osnovni organizaciji kot tudi dolžnost, da dopolnim pridobljena znanja. Tako bo tudi ta šola sčasoma dobila praktično vrednost. Temeljna naloga naše osnovne organizacije ZSMS je nenehno izobraževanje članstva in tako smo prejšnji teden imeli enotedenski seminar. Na njem smo se med drugim seznanili tudi z vsebino knjige Edvarda Kardelja »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.«

BRANE PETROVIČ, Klinični center, član OO ZSMS TOZD Tehnične službe, sekretar ZK v TOZD: »Lahko rečem, da sem svoje znanje dopolnil in obnovil in mi politična šola pomeni vzpodbudo za večjo aktivnost v osnovni organizaciji ZSMS, predvsem na področju idejnopolitičnega uspo-

TEZE DRUŽBENEGA DOGOVORA

Pomoč KS, občinam in regijam

Sekcija za krajevnih skupnosti pri Skupnosti slovenskih občin je še zadnjikrat pregledala teze družbenega dogovora o temeljnih načelih združevanja sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih v občinah oziroma v regiji. Teze, ki jih bodo še ta mesec objavili v »Občanu«, naj bi služile kot pomoč krajevnim skupnostim, občinam in regijam pri izdelavi družbenih dogovorov.

Posebna delovna skupina, v njej so bili predstavniki skupščine SRS, RK SZDL in Skupnosti slovenskih občin je po obširnih razpravah ugotovila, da ne bi imelo smisla podpisovati družbenega dogovora na ravni republike, ampak na ravni občine ali regije. Občinske meje ne bi smele omejevati krajevnih skupnosti pri sklepanju družbenega dogovora ali samoupravnih sporazumov, prav na-

sprotno, sodelovanje med krajevnimi skupnostmi iz različnih občin naj bi se še okrepilo, vodilno vlogo pa naj bi imeli skupni interesi.

Glede na to, da morajo TOZD dobiti samoupravne sporazume pred zaključnim računom, da bodo ob sklepanju o zaključnih računih lahko odločale tudi o sredstvih, namenjenih krajevnim skupnostim, bodo morali vsi no-

silci planiranja v krajevnih skupnostih pohiteti z izdelavo samoupravnih sporazumov.

Medtem ko so pripravljali teze za ta družbeni dogovor, so delegati večkrat postavili vprašanje ali bodo na osnovi družbenega dogovora zagotovljena tudi sredstva za delovanje krajevnih skupnosti.

Odgovor je seveda negativen, ker so sredstva, ki jih bodo namenile temeljne organizacije združenega dela predvsem odvisna od rezultatov poslovanja. Pomembno pa je, da krajevnih skupnosti v svojih programih točno določijo svoje naloge in potrebe, saj bodo z načrtnim delom in planom gotovo lažje dobile potrebna sredstva. Velikokrat se je namreč zgodilo, da so sredi leta KS hotele dobiti sredstva za izvedbo neke neplanirane akcije, takrat pa se je pri sredstvih ponavadi zataknilo.

A. V.

Mlada generacija, organizirana v zvezo socialistične mladine, je nepogrešljiv dejavnik v boju za nadaljnji razvoj našega političnega sistema

Nepogrešljiva je vloga mlade generacije

Kot smo že v prejšnji številki Dogovorov poročali, je bil v začetku meseca decembra v Portorožu seminar za predsednike osnovnih organizacij ZSMS, koordinacijskih svetov ZSMS, s sedežem v občini, delegate družbenih organizacij in društev, predsednike OO na visokošolskih zavodih s sedežem v občini Ljubljana Center, mentorje OO ZSMS iz osnovnih, srednjih šol in dijaških domov ter predavatelje predmeta samoupravljanje s temelji marksizma. Obljubili smo tudi, da bomo obširneje o delu na seminarju spregovorili v tej številki glasila.

Seminar je organiziralo predsedstvo OK ZSMS Ljubljana Center v okviru priprav na volitve 1978, na 10. kongres ZSMS in 8. kongres Zveze komunistov Slovenije. Na njem so se dogovorili za nadaljnjo aktivnost in mobilizacijo mladih pri uresničevanju programa družbenoekonomske preobrazbe v luči zakona o združenem delu in sklepov 30. seje predsedstva CK ZKJ.

Prvega dne seminarja je o temeljnih nalogah združenega dela pri uveljavljanju novih družbenoekonomskih osnov v združenem delu spregovoril tovariš Ro-

man Albreht, član predsedstva CK ZKJ in podpredsednik Izvršnega sveta SR Slovenije. Svoj pogled na strateško razvojne naloge družbene preobrazbe si je tovariš Albreht zamislil takole: opredelitev temeljnega pristopa k družbeni preobrazbi, problematika kakovostno novega položaja delavca v dohodkovnih odnosih, preobrazba družbenoekonomskih in družbenopravnih osnov delovne organizacije, zamenjava osnov monopola lastnine nad sredstvi družbene reprodukcije z osnovami družbeno-lastninskimi odnosi, pogled na koncepcijo planira-

nja odnosov v okviru dohodka, oblikovanje cen, kot ene od bistvenih sestavin dohodkovnih odnosov in nekaj neposrednih aktualnih nalog v tem trenutku družbene preobrazbe.

Nimamo namena pisati večurno predavanje tovariša Albrehta, temveč bomo podali njegov pogled na neposredne naloge v tem trenutku družbene preobrazbe. »Prva in temeljna naloga je,« kot pravi tovariš Albreht, »da vse delovne skupine, ki delajo na področju ekonomskih osnov, ki jih je treba napraviti v doglednem času, organiziramo dejansko na principu družbenega sveta. Praktične rešitve ne moremo napraviti drugače, kot tako, da angažiramo tiste, ki morajo strokovno nekaj znati in nosilce direktnega interesa in tiste, ki so politično in družbeno odgovorni, da se to izpelje. Nadalje je potrebno v tem družbenem svetu takoj opredeliti naloge. Na osnovi tega je treba ustrezno zadolžiti ljudi, da vsak opravi svoje delo... Naslednja stvar, ki jo moramo sedaj opraviti je, da znotraj dohodka opredelimo osnovne planske proporce, ki predstavljajo t. i. planiranje dohodka.

Nadaljevanje v prihodnji številki

aktualnih političnih dogodkih, ki so pritegnili pozornost sveta. Opazil sem, da so nekateri udeleženci politične šole, ki niso sodelovali v razgovorih v zvezi s predavanji, postali bolj sproščeni in zgovorni med odmori in na koncu dneva. Takrat pa smo seveda morali iti vsak na svojo stran – domov. Mogoče bi bilo dobro imeti enoteden-

sko politično šolo izven Ljubljane, v mladinskem domu. Tako bi se še bolj spoznali in bi se marsikdo bolj aktivno udeležil razprav. Šola je tudi dokazala, da so predavatelji iz mladinskih vrst lahko zelo uspešni, zato mislim da bi v bodoče morali poiskati predavatelje v glavnem med mladimi ljudmi. Za aktivnost naše osnovne organizacije je pomemben Mladinski kulturni center, katerega obiskujejo mladi iz vseh OO ZSMS v Kliničnem centru. S pripadniki JLA kasarne 4. julij sodelujemo na številnih področjih in prav ob dnevu JLA se bomo ponovno srečali, tokrat na športnem terenu.

JOŽICA KLEP, član OO ZSMS Zavoda SRS za statistiko: »Najprej bi rada povedala, da je na Zavodu zaposlenih 372 delavcev, od teh 90 mladih. Naša osnovna organizacija ZSMS šteje 70 članov, od katerih jih ima 10 partijsko knjižico. V zadnjem času je naša dejavnost usmerjena v praktično smer. Največ svojih moči porabimo za adaptacijo podstrešja, kjer bomo v prihodnje imeli večnamenski prostor: fotokrožek, marksistični krožek, šah, folkloro, predavanja in drugo. Vendar pa idejnopolitično usposabljanje

članstva nismo zanemarili. Enkrat tedensko imamo rezerviran čas, od 15. do 17. ure, za predavanja. Tako smo v zadnjem času slišali nekaj zanimivih tem, kot na primer: zakon o združenem delu, družbena samozaščita, o alkoholizmu in pa teme, ki so nam v pomoč pri našem delu v Zavodu za statistiko. Mladinska politična šola je vsekakor dobra oblika pridobivanja in obnavljanja znanj in priprava posameznikov za idejnopolitično delo v OO ZSMS. Zaradi številnih tem, le-te niso vedno dobro vsebinsko povezane. Eden od vzrokov, da se posamezniki niso aktivno vključili v razprave je tudi ta, da so bile nekatere teme podane preveč predavateljsko in premalo pogovorno.

Mladi se zavedajo, da le kontinuirano izobraževanje lahko prinese želeno rezultate in uspešno delo osnovnih organizacij. Potrebno bo organizirati usposabljanje v vseh osnovnih organizacijah, kjer so za to možnosti, in še bolj poudariti pomen samoizobraževanja. V okviru občinske konferenice ZSMS Ljubljana-Center pa bo prva mladinska politična šola v prihodnjem letu – že 9. januarja.

Cveto Stibilj